

היה שמכיון שבני אדם מחזיקים אותו לצדיק ונותנים לו ממון, והוא הרי יודע בעצמו שאינו צדיק, א"כ הוא בגדר גזלן. כאשר שאלו בני הבית את רשכבה"ג רבי יצחק אלחנן מקאוונא זצ"ל אם לעשות כאשר ציוס רבי ישראל, עיין בזה ואמר להם שיאמרו בשמו לרבי ישראל שמותר לחלל עליו את השבת.

בסופו של דבר התקיים בו ברבי ישראל "רצון יראיו יעשה", כי לאחר שהסתלק לעולמו בקעניגסברג, נודע הדבר שנחלה במחלתו האחרונה במוצש"ק, ונפטר בעש"ק שלאחריו, והובא למנוחות ביום ראשון. ואיסתייע מילתא שסיפק בזה גם את דת המלוכה, שהחוק היה שאין לקבור שום אדם עד אחר שלשה ימים ממיתתו בכדי לוודא שהוא אמנם מת, וזה כנגד ההלכה שאסור להלין את המת כ"כ, ומכיון שנפטר בע"ש ונקבר ביום א' לא הוכרחו לעבור לא על דין תורה ולא על דין מלוכה.

1234567

עובדות והנהגות שסיפר רבי נפתלי אמשטרדם זצ"ל מרבי ישראל מסלנט

פעמיים בשנה - בפורים, ובאחת מלילי חוה"מ סוכות - היו תלמידי ישיבת סלבודקה מבקרים אצל רבי נפתלי אמשטרדם זצ"ל - וגם רבינו בתוכם. להלן כמה עובדות שסיפר רבי נפתלי על רבו הגדול, רבי ישראל מסלנט זצ"ל:

מורה הוראה

ר' ישראל זצ"ל סירב להיות מורה הוראה, מפני שלא רצה לפסוק כנגד הפוסקים המקובלים, אבל גם לא היה יכול לנהוג על פיהם מפני הקושיות והפירכות שהיו לו על פסקיהם.

כאשר בא ר' ישראל סלנט לקאוונא, אמר לו רבה של קאוונא, "את הרבנות אני מוסר לכם מיד, אבל אין אני רוצה בכם בתור בעל הבית בקהילתי".¹

1. כנראה שחשש שדירת אדם גדול כמוהו בעיר עלולה להפריע את המרא

תכניתו של רבי ישראל להיות נפתר

בימי עלומיו ביקש רבי ישראל זצ"ל להיות נסתר, דהיינו להיות תלמיד חכם העוסק לפרנסתו במלאכה פשוטה כגון שואב מים, וכהכנה לכך התחיל ללמוד בעל פה את כל הש"ס עם התוס'. אבל כשהגיע לחצי ש"ס בעל פה שינה את דעתו.² בתקופה זו גם הרגיל עצמו להתפלל מהר כעין בעל מלאכה, ומספרים אודותיו שביום הכיפורים אמר את כל הווידויים במהירות, ואעפ"כ כיוון בכל הכוונות הכתובות בספה"ק.

המחלוקת שהיתה לרבי ישראל עם הבי"ד דווילנא

ידוע הסיפור שאירע בעת מגיפת החולי-רע בווילנא, שרבי ישראל זצ"ל קידש על היין ביום הכיפורים ברבים בכדי לפרסם את דעתו שאסור לצום בשנה ההיא, והורה לכל מתפללי בהכ"נ שלו לקדש ולאכול. אבל לאחר יום הכיפורים הוזמן רבי ישראל להתייצב לפני דייני ווילנא שתבעו ממנו על שלא בא אל הבי"ד קודם יוה"כ ליטול רשות להוראה זו, וממה נפשך, אם יתקבלו דבריו בפניהם אז היו מורים שכל בני העיר יקדשו ויאכלו, ואי לא יתקבלו דבריו, אז אסור היה לו להורות בלי רשות, ומכיון שעשה כן א"כ ראוי הוא לעונש. ופסק הבי"ד שרבי ישראל בעצמו יברור איזה עונש מתאים לו. אבל רבי ישראל לא קיבל את דבריהם וענה להם שאם לא יניחו אותו לנפשו אז יש בכוחו לפסול את כל הגיטין שנכתבו בווילנא, כי בווילנא היה נהוג לסדר גיטין ע"פ סדר הגט של הבית שמואל, ומכיון שיש לו קושיא חמורה על הבית שמואל, א"כ יכול הוא לפסול את הגיטין שנכתבו על פיו, ורק אם חברי הבי"ד יוכלו ליישב את השגתו על הבית שמואל אזי יקבל על עצמו את העונש. וכך הוה, שלא מצאו תירוץ מספיק, והניחו לו.

עד כאן סיפורי מעשיות שסיפר רבי נפתלי זצ"ל

דאתרא בעבודתו ובפסקיו.

2. כלומר, הוא החליט שמחובתו להתפרסם ולפעול למען זיכוי הרבים.